

DAIKTAVARDŽIAI *ATITIKTIS*, *ATITIKIMAS*
ADMINISTRACINĖJE KALBOJE

Santrauka

Straipsnyje keliamas klausimas, koks yra daiktavardžių *atitiktis*, *atitikimas* junglumas (valentingumas) administracinėje kalboje. Kalbamięji veiksmažodiniai daiktavardžiai nagrinėjami sintaksiniu irsemantiniu aspektu. Remiamasi *Dabartinės lietuvių kalbos tekstyno* (DLKT), sudaryto Vytauto Didžiojo universiteto Kompiuterinės lingvistikos centre, ir ES teisės aktų duomenų bazės *EUR-lex* administracinių tekstų pavyzdžiais.

Išnagrinėjus 452 administracinės kalbos pavyzdžius, paaiškėjo, kad daiktavardžiai *atitikimas*, *atitiktis* reiškia „panašumas (darnumas) ir (arba) ekvivalentiškumas; tinkamumas“. Tai susiję su pamatinio žodžio *atitikti* reikšme „būti susijusiam su kuo sutikimo, darnumo santykiu“. Pavyzdžių, kur kalbamięji *atitikimas*, *atitiktis* būti artimi veiksmažodžio *atitikti* „rasti, atsekti“ reikšmei, nerasta.

Sintaksinis daiktavardžių *atitiktis*, *atitikimas* junglumas sutampa – objektas paprastai žymimas naudininku. DLKT jį taip žymėti renkama per 80 proc. visų atvejų (352 atvejais), o *EUR-lex* – per 95 proc. atvejų (nagrinėta 100 pavyzdžių). Tas komparatyvo arba beneficento funkciją atliepantis naudininkas „paimtas“ iš semantinio darybos pamato (veiksmažodžio *atitikti*) tinklo: *prilygti* (kam), *ekvivalentiškas*, *(to)lygus* (kam), *derėti* (kam), *tikti* (kam) ir pan.

Žvalgomas administracinių tekstų vertimų tyrimas parodė, kad platesnės reikšmės lietuvių kalbos daiktavardžiai *atitikimas*, *atitiktis* nukonkuruoja konkretnesnę reikšmės anglų kalbos daiktavardžius ar kitas raiškos priemones.

ESMINIAI ŽODŽIAI: daiktavardžių *atitiktis*, *atitikimas* junglumas, administracinė kalba, vartosenos polinkis.

LORETA VAIČIULYTĖ-SEMĖNIENĖ

Lietuvių kalbos institutas

Petro Vileišio g. 5, LT-10308 Vilnius

loreta.semėniene@lki.lt